

APRENTATGE COOPERATIU A LES CLASSES DE FORMACIÓ I ORIENTACIÓ LABORAL DEL CFGM DE GESTIÓ ADMINISTRATIVA

Treball de Fi de Màster

MÀSTER EN FORMACIÓ DEL PROFESSORAT D'ENSENYAMENT
SECUNDARI OBLIGATORI I BATXILLERAT, FORMACIÓ PROFESSIONAL
I ENSENYAMENT D'IDIOMES

AUTOR: Carolina Alonso Terragnolo

TUTOR: Francesca Pellicé Salvat

ESPECIALITAT: Administració

Juny 2021

**“La primera tasca de l’educació és agitar la vida, però
deixar-la lliure perquè es desenvolupi”**

María Montessori (1870-1952), educadora, metgessa italiana

RESUM

Les xifres d'abandonament prematur dels estudis, entès com a fracàs escolar, són força elevades al conjunt de l'Estat espanyol, situant-se molt per sobre dels objectius de la Unió Europea (UE). Aquesta realitat no és gaire diferent a les aules de Catalunya.

El present estudi aborda la problemàtica de la manca de motivació i la baixa participació dels alumnes en un grup classe concret amb unes característiques específiques.

Per intentar revertir aquesta situació s'ha implementat a l'aula la metodologia de l'aprenentatge cooperatiu, amb la finalitat que els alumnes siguin constructors del seu propi aprenentatge, desenvolupant una interdependència positiva que els permeti assolir els objectius de manera conjunta, per així incrementar la motivació i, en conseqüència, la participació en les activitats proposades.

L'estudi de cas, com a disseny de recerca, permet analitzar les variables qualitatives de la investigació i mesurar la motivació i participació dels alumnes abans i després d'aplicar l'aprenentatge cooperatiu.

Els resultats de l'estudi, un cop aplicada aquesta nova metodologia a les activitats d'ensenyament-aprenentatge, evidencien un increment de la motivació i la participació dels estudiants amb el treball d'aula proposat, fet que deixa en evidència que treballar cooperativament per aconseguir uns objectius comuns i un èxit compartit, millora la motivació intrínseca dels alumnes.

Paraules clau

Aprenentatge cooperatiu, motivació, participació, col·laboració, fracàs escolar.

ABSTRACT

The rates of early school dropout, deemed to be academic failure, are very high across all of Spain, far below the goals set by the European Union (EU). This also holds true for schools in Catalonia.

This study approaches the problem of a lack of motivation and a poor participation of students in a specific class group with specific characteristics.

To try and remedy this situation, a cooperative learning methodology has been implemented in the classroom in order to make students take control of their own learning, developing positive interdependence that allows them to meet their objectives together and, as such, increase motivation and participation in the proposed activities as a result.

The case study, as research design, allows us to analyse the qualitative variables in the research and gauge students' motivation and participation before and after cooperative learning.

After the new methodology was applied to the teaching-learning activities, the results show that there was an increase in the students' participation and motivation with the proposed class work, which shows that working cooperatively to meet shared goals and shared success improves students' intrinsic motivation.

Keywords

Cooperative learning, motivation, participation, collaboration, academic failure.

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ	7
2. ESTAT DE LA QÜESTIÓ	8
3. MÈTODE D'INVESTIGACIÓ I INSTRUMENTS DE RECERCA	14
3.1 DEFINICIÓ DE LA PROBLEMÀTICA	14
3.2 PREGUNTA D'INVESTIGACIÓ.....	14
3.3 OBJECTIU GENERAL	15
3.4 OBJECTIUS ESPECÍFICS	15
3.5 HIPÒTESIS	15
3.6 DISSENY DE RECERCA	15
3.7 CONTEXT I PARTICIPANTS	16
3.8 INSTRUMENTS	16
3.9 TIPUS D'ANÀLISI	18
4. INTERVENCIÓ EDUCATIVA	19
4.1 RELACIÓ D'UNITATS I NUCLIS FORMATIUS	19
4.2 RESULTATS D'APRENTATGE, CRITERIS D'AVUACIÓ I CONTINGUTS	21
4.3 ACTIVITATS D'ENSENYAMENT I APRENTATGE ...	26
4.4 ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES I ORGANITZACIÓ DEL MP	30
4.5 AVUACIÓ I QUALIFICACIÓ DEL MP	31
4.6 ATENCIÓ A LA DIVERSITAT	32
4.7 ESPAIS, EQUIPAMENTS I RECURSOS DEL MP	33
4.8 REFLEXIÓ INTERVENCIÓ EDUCATIVA	33
5. RESULTATS	34
6. DISCUSSIÓ	45
7. CONCLUSIONS	47
8. BIBLIOGRAFIA	50
9. ANNEXOS	53
Annex I Rúbrica d'autoavluació	53
Annex II Registre d'observació	54

Annex III Activitat d'idees prèvies Padlet	56
Annex IV Rúbrica coavaluació	57
Annex V Targetes de treball	58

ÍNDEX DE TAULES

Taula 1: Mòdul de Formació i Orientació Laboral	19
Taula 2: Relació d'unitats formatives	20
Taula 3: Relació de nuclis formatius UF1	20
Taula 4: Relació de nuclis formatius UF2	20
Taula 5: Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts UF1.....	25
Taula 6: Activitat d'ensenyament i aprenentatge A1	26
Taula 7: Activitat d'ensenyament i aprenentatge A2	28
Taula 8: Activitat d'ensenyament i aprenentatge A3	28
Taula 9: Activitat d'ensenyament i aprenentatge A4	30
Taula 10: Taula de co ocurrencies	35

ÍNDEX DE GRÀFICS

Gràfic 1: Pregunta 1 del qüestionari	36
Gràfic 2: Pregunta 2 del qüestionari	37
Gràfic 3: Pregunta 3 del qüestionari	38
Gràfic 4: Pregunta 4 del qüestionari	39
Gràfic 5: Pregunta 5 del qüestionari	40
Gràfic 6: Pregunta 6 del qüestionari	41
Gràfic 7: Pregunta 7 del qüestionari	42
Gràfic 8: Pregunta 8 del qüestionari	43
Gràfic 9 Rúbrica autoavaluació activitat 1	44
Gràfic 10 Rúbrica autoavaluació activitat 2	44
Gràfic 11 Rúbrica autoavaluació activitat 4	45

1. Introducció

Els resultats d'aprenentatge depenen en gran mesura dels coneixements, habilitats i valors dels estudiants adquirits prèviament, però també de la qualitat del professorat i del grau de motivació dels alumnes que juga un paper fonamental (Carrillo et al., 2009). Per tant és molt important promoure accions que afavoreixin la motivació dels alumnes de cicles formatius per reduir el fracàs i l'abandonament dels estudis. I, no només es parla d'abandonament dels estudis obligatoris, sinó també dels que no han obtingut el títol dels estudis post obligatoris, que segons un estudi de la Fundació Bofill publicat l'any 2007, situava aquesta xifra a Catalunya al voltant del 45% (Merino i García, 2007).

Aquesta problemàtica no és aliena a un dels instituts de la comarca del Baix Penedès, en el qual s'ha realitzat l'estudi amb un grup d'alumnes de primer curs del CFGM de Gestió Administrativa, en concret del mòdul MP 12 de Formació i Orientació Laboral.

Aquests estudiants, segons els seus resultats acadèmics i el que manifesta la seva tutora, presenten, en general, poca motivació cap als continguts de l'assignatura; ja que expressen que els resulten avorrits i, tot i que tenen clar que seran d'utilitat en el seu futur professional, no participen de manera constant en les activitats d'aula. La manca de participació és del voltant del 30% dels alumnes.

Per donar resposta a aquesta situació, s'implementa a la dinàmica de treball, l'aprenentatge cooperatiu com a metodologia d'ensenyament-aprenentatge. L'aprenentatge cooperatiu planteja la idea que els estudiants no només són responsables del seu propi procés, sinó també del dels seus companys de grup. Aquest fet comporta un canvi de rols en professorat i alumnat (Collazos et al., 2001).

En primer lloc, es realitza la recerca de la bibliografia existent per donar forma a l'estat de la qüestió. Amb la informació i estudis previs sobre la problemàtica es fonamenta la implementació de la metodologia per donar resposta al problema existent. Seguidament, es defineix la pregunta de la investigació, els objectius i les hipòtesis, que pretenen tenir resposta a través d'aquest estudi.

En segon lloc, a través de la intervenció educativa en un grup en concret, es recull la informació necessària per a la seva posterior anàlisi.

En tercer lloc, s'analitzen les dades obtingudes dels instruments, com són el registre d'observació del professor, les rúbriques d'autoavaluació, els qüestionaris abans i després de la intervenció amb la metodologia d'aprenentatge cooperatiu.

Finalment, amb la informació de l'anàlisi, s'extreuen conclusions que donen resposta a les hipòtesis i objectius plantejats inicialment.

2. Estat de la qüestió

Per què un alt percentatge d'estudiants no acaben la seva formació obligatòria i tampoc la post obligatòria al conjunt de l'Estat espanyol? Aquesta pregunta pot trobar respostes gràcies a nombrosos estudis realitzats sobre rendiment acadèmic, molt sovint relacionat amb la motivació i metodologies d'ensenyament-aprenentatge enfocades a millorar aquests resultats.

Cal destacar que cada comunitat autònoma té les seves xifres particulars, però, en general Espanya se situa per sota dels objectius de la UE2020 en matèria d'estudis i formació.

Les xifres d'abandonament de l'educació i formació a l'Estat espanyol són força preocupants, ja que representen una cinquena part del total

de la població d'entre 18 i 24 anys, molt per sobre de l'objectiu UE2020, segons dades del 2018 del MEFP (*Ministerio de Educación y Formación Profesional*) del govern d'Espanya.

A Catalunya les xifres no són gaire diferents, al voltant d'un 19% dels joves d'entre 18 i 24 anys, no té cap títol d'educació secundària post obligatòria (abandonament escolar prematur), segons l'Institut d'Estadística de Catalunya a l'any 2019.

Com ja s'ha mencionat, freqüentment es relaciona l'abandonament i el fracàs escolar amb la manca de motivació dels alumnes. Evidentment aquest és un motiu de pes en la qüestió, però els diversos autors van una mica més enllà.

Segons Cima i Miralles (2010) hi ha diversos factors que intervenen en l'abandonament i el fracàs escolar, com ara, la funció que realitza el professor; l'avorriment dins l'aula; la influència de les xarxes mediàtiques, sobre l'alumnat i la societat en general, en què tot ha de ser immediat per generar satisfacció; sense deixar de destacar la desvaloració social de l'escola com a institució que es ve produint els darrers anys. Per tant, no només la causa del fracàs escolar és la manca de motivació, tot i que té un pes rellevant en aquest procés.

En aquest sentit, Rabasa (2010) opina que a Espanya les xifres són dolentes i existeix un fracàs escolar crònic causat per l'escassa excel·lència del sistema. L'autora considera que les causes del fracàs escolar són diverses i d'entre altres fa referència a la immigració, però no com a responsable d'aquest fet, més aviat al contrari, ja que els resultats desfavorables del nostre sistema educatiu són anteriors a l'any 2002, moment en què la immigració va començar a créixer a l'Estat espanyol. D'altra banda, manifesta que el període d'expansió econòmica que es va viure a Espanya abans de la crisi econòmica del 2008 quan es generaven molts llocs de treball, i ahora, es

desincentivava l'esforç que requereixen els estudis pot ser una altra causa que esdevé en el fracàs escolar. També fa referència l'escassa inversió destinada a l'educació com a una causa més de la derrota en matèria educativa.

Les diverses causes de l'abandonament prematur de l'educació varien en funció dels autors i els seus respectius estudis, i evidentment, la tasca docent no pot incidir en cada una d'elles, ja que són estructurals i transcendeixen el camp d'actuació dels professionals de l'educació.

D'una banda, el rendiment acadèmic és una variable estretament vinculada al fracàs escolar com així també a la construcció de la identitat de l'individu, atenent a les seves necessitats físiques, intel·lectuals i emocionals. "A mesura que se satisfan en la seva justa mesura les necessitats pròpies de cada moment evolutiu, la persona s'anirà desenvolupant amb un bon autoconcepte i autoestima de si mateixa" (de la Mata Ramírez, 2010, p. 115). Així doncs, l'autora destaca la importància de conèixer els objectius de l'alumnat i com aquests influeixen en l'interès i l'esforç per a assolir-los.

D'altra banda, Carrillo et al. (2009) manifesten que els resultats acadèmics no depenen tan sols de les habilitats i coneixements previs dels alumnes, sinó també de la qualitat del professorat i del grau de motivació dels estudiants. "La motivació, del llatí *motivus* (relatiu al moviment) és allò que es mou o té eficàcia o virtut per moure's, en aquest sentit, és el motor de la conducta humana. L'interès per una activitat és despertat per una necessitat" (Carrillo et al., 2009, p. 21).

Un estudi recent realitzat per Agirre et al. (2019) posa de manifest com el recolzament familiar i del professorat són rellevants sobre el rendiment acadèmic a l'adolescència. Per tant, el recolzament que percep l'alumne té un efecte directe i important sobre l'assoliment acadèmic.

Un altre bon exemple de la relació entre motivació i rendiment acadèmic a l'educació secundària, és el que publiquen Usán y Salavera (2018) a un estudi que analitza la relació entre aquestes variables i determina que "els estudiants més motivats intrínsecament cap a experiències estimulants, el coneixement i l'assoliment es van relacionar amb majors índexs d'atenció, claredat i regulació emocional de la mateixa manera que amb el rendiment acadèmic" (Usán y Salavera, 2018, p. 10). No obstant això, encara no hi ha una gran quantitat de literatura científica que avaluï aquests resultats de manera contundent.

En relació amb la motivació, Carrillo et al. (2009) manifesten que hi ha uns aspectes motivacionals que generen aprenentatges com ara; l'interès pel tema de treball, evidentment quan un alumne té interès per allò que ha d'aprendre, estarà motivat; el sentiment de competència, no en el sentit de competir amb algú, sinó de sentir-se competent per a realitzar una tasca, activitat o aprenentatge; el projecte personal, quan l'alumne percep que està fent allò per a aconseguir un objectiu, situació aquesta que el motiva; sentir l'ajuda del professor, els alumnes se senten motivats quan reben ajuda i interès per part dels professors, la qual cosa els afavoreix en la consecució dels seus objectius; sentir l'ajuda dels companys, el fet de col·laborar, ajudar o ser ajudat entre iguals genera motivació als estudiants, ja que els companys també representen una font d'informació; l'aprenentatge cooperatiu, un mètode força motivador en què els estudiants treballen en grups heterogenis i de manera coordinada amb la finalitat d'aconseguir uns objectius acadèmics comuns a tots els membres del grup.

Així mateix, Barnett et al. (2003) defineixen que la motivació no és innata, sinó que s'aconsegueix com a conseqüència de la interacció de l'alumne amb si mateix, amb els iguals, amb el professors, també amb

les vivències d'aprenentatge que els educadors ofereixen i amb les pròpies experiències d'èxit o fracàs que l'alumne/a travessa en relació als seus aprenentatges previs. Per tant conclouen en què l'alumne no n'és l'únic responsable de la seva manca de motivació. A més a més, Barnett et al. (2003) afirmen que la interacció que l'estudiant manté amb els seus companys en relació a les tasques acadèmiques i amb el grau d'implicació amb les mateixes és un factor clau en la motivació del l'alumne/a. Per tant, aquesta interacció es podria beneficiar amb un plantejament de treball cooperatiu entre els alumnes.

Per a Mayordomo i Onrubia (2016) amb l'aprenentatge cooperatiu els alumnes assumeixen que els objectius i aprenentatges individuals s'assoleixen si la resta de companys també ho fan amb els propis, és a dir, es produeix una interdependència positiva. Tots els alumnes treballen per aconseguir l'èxit del grup. Aquesta és una metodologia de treball que contrasta clarament amb l'aprenentatge individualista i competitiu (interdependència negativa) que en moltes ocasions es produeix a les aules, en què els objectius individuals s'aconsegueixen si els altres membres de la classe no n'assoleixen els propis.

De manera que, "treballar cooperativament amb els companys i valorar la cooperació dóna com a resultat una major salut psicològica i una major autoestima que competir amb companys o treballar de manera independent" (Johnson i Johnson, 2014, p. 843).

En la mateixa línia, es pot definir l'aprenentatge cooperatiu com "un mètode d'ensenyança-aprenentatge que actua amb els recursos del grup, amb l'objectiu principal de millorar l'aprenentatge i les relacions socials; és un procés en què el professor no transmet només ell els coneixements, sinó de participació i intercanvi de totes les persones implicades" (La Prova, 2017, p.9). Aquesta autora, a l'igual que Mayordomo i Onrubia, fa referència en la seva publicació al principi

d'interdependència positiva, destacant la importància que l'alumnat, treballant cooperativament, comprèn que arriba a l'èxit quan tots els membres col·laboren de manera efectiva en la consecució de la tasca.

Un altre principi que destaca La Prova (2017) és el que fa referència a la responsabilitat individual i de grup, factor estretament vinculat a la interdependència positiva, perquè quan l'alumnat treballa amb interdependència, amb molta probabilitat aconseguirà un acceptable grau de responsabilitat individual en la resolució de la tasca i en conseqüència una responsabilitat col·lectiva per aconseguir els objectius. Tot seguit, les habilitats socials dels individus són fonamentals per a arribar a l'objectiu desitjat, ja que han de ser capaços de resoldre els conflictes que puguin sorgir entre ells de manera constructiva i assertiva.

Finalment, Collazos i Mendoza (2006) plantegen que portar a terme la metodologia d'aprenentatge cooperatiu a l'aula no és una tasca gens fàcil i que comporta una sèrie de canvis, tant en els rols que desenvolupen els alumnes, com a en els rols del professorat. Pel que fa als estudiants, en el sentit de la cooperació i la responsabilitat cap els aprenentatges, estar obert a escoltar als demés i resoldre els problemes de manera col·laborativa. Respecte als educadors, els rols que hauran d'assumir són els de dissenyador (defineix totes les condicions del treball), mediador cognitiu (ajuda a desenvolupar el pensament, el raonament i a ser independents per a aprendre) i instructor (intervenir si és necessari i avaluar).

En altres paraules, "la col·laboració solament serà efectiva si hi ha una interdependència genuïna i positiva entre els estudiants que estan col·laborant, els professors i l'entorn. Per aconseguir una col·laboració efectiva es necessari que canviïn els rols d'estudiants i professors" (Collazos i Mendoza, 2006, p. 74).

Així també, Collazos et al. (2001) afirmen que el professor és un guia i referent del procés d'ensenyament-aprenentatge mitjançant el mètode d'aprenentatge cooperatiu, en el qual els estudiants esdevenen els constructors del seu propi coneixement.

En conclusió, una metodologia com l'aprenentatge cooperatiu, podria generar una interdependència positiva entre els alumnes que els portés a la consecució dels objectius comuns, cooperant entre iguals, essent responsables de la construcció del seu aprenentatge, assumint que els objectius individuals s'assoleixen si s'assumeixen els objectius del grup. Malgrat els beneficis de la metodologia, gairebé tots els estudis coincideixen que no és tracta d'un treball senzill ni de fàcil assoliment, ja que canvien els rols tant dels alumnes com del professorat.

3. Mètode d'investigació i instruments de recerca

3.1 Definició de la problemàtica

L'abandonament prematur dels estudis no és una problemàtica aliena a molts Instituts de Catalunya que ofereixen estudis post obligatoris. Un dels motius pels quals els alumnes deixen d'estudiar és la manca de motivació, els baixos resultats acadèmics, la pròpia identitat de l'individu, d'entre altres.

En el grup objecte de l'estudi, existeix una baixa participació i motivació d'aproximadament un 30% dels alumnes, que no deixa indiferent al professorat.

3.2 Pregunta d'investigació

Com **milloren la motivació i la participació** de l'alumnat mitjançant **l'aprenentatge cooperatiu** aplicat al MP12 Formació i orientació laboral de primer del CFGM de Gestió administrativa durant el

desenvolupament dels **continguts d'equips de treball i gestió del conflicte a l'empresa?**

3.3 Objectiu general

Detectar si els alumnes milloren la seva motivació, com així també la seva participació en el procés d'ensenyament-aprenentatge un cop aplicada la metodologia d'aprenentatge cooperatiu a les classes del MP12.

3.4 Objectius específics

- Incrementar la motivació individual dels alumnes i del conjunt del grup classe.
- Afavorir la participació de tots els alumnes en les activitats proposades.
- Verificar si els estudiants dels diversos grups treballen de manera autònoma i coordinada en les activitats proposades, amb la finalitat d'aconseguir els objectius establerts.

3.5 Hipòtesis

La implantació del treball cooperatiu en el procés d'ensenyament-aprenentatge incrementarà la motivació intrínseca dels alumnes.

Els alumnes participaran de manera activa en les activitats proposades ja que són els constructors dels seus coneixements i se senten motivats amb la metodologia.

3.6 Disseny de recerca

L'Estudi de cas, donades les seves característiques, bàsicament particulars i descriptives, és la tècnica adient per a estudiar i analitzar

les variables qualitatives que intervenen en aquesta investigació. Existeix un grup classe amb unes característiques particulars, en un context en concret, i aquest disseny permet conèixer i analitzar en profunditat el grup en qüestió, en relació a la seva motivació i participació com a variables que hi intervenen.

Per analitzar aquestes variables s'han de realitzar les preguntes adients que donin resposta a la pregunta d'investigació i així, a partir d'un raonament inductiu, es pot determinar el perquè d'uns resultats o d'altres en aquest grup en concret, ja que al tractar-se d'un cas, en cap moment poden extrapolar les conclusions a un altre grup, aquestes no poden ser generalitzades.

3.7 Context i participants

Aquest estudi està vinculat al grup de primer del CFGM de Gestió administrativa d'un institut de la comarca del Baix Penedès, concretament, al mòdul de formació i orientació laboral MP12 (FOL). El grup compta amb 24 alumnes, 2 dels quals no han participat de l'estudi ja que són alumnes que no assisteixen a classe regularment i no han estat present durant les sessions. Aquest grup de 22 estudiants té capacitats heterogènies d'aprenentatge. Dintre del grup els interessos són diversos també; ja que hi ha estudiants que realitzen el mòdul perquè realment els hi agrada, i d'altres que es van matricular perquè no ho van poder fer a un altre cicle, o bé, perquè després en volen fer un de Grau Superior, fins i tot d'una altra família professional.

3.8 Instruments

En tractar-se de variables de caire qualitatiu, els instruments utilitzats per recollir la informació durant el procediment seran els qüestionaris abans i després de la intervenció, el registre d'observació de cada una de les sessions realitzades, el treball portat a terme pels alumnes

mitjançant les rúbriques emprades pels estudiants per autoavaluar-se després de cada activitat, i una rúbrica de coavaluació que s'utilitzarà en una activitat.

Aquests instruments poden resultar útils a l'hora d'establir relacions entre variables i permetran analitzar les diverses situacions que es donin en el grup classe.

Pel que fa als **qüestionaris**, es farà servir el format de *Google forms*, ja que és una eina força útil que permet compartir els formularis en línia, i d'aquesta manera tots els alumnes el reben, mitjançant correu electrònic i al mateix entorn virtual d'aprenentatge. S'utilitzarà una escala Likert per a les respostes que oferirà informació, abans i després de la intervenció, sobre la participació dels alumnes en les activitats de classe i el seu grau de motivació, d'entre altres.

Quant a les **rúbriques d'autoavaluació** (Annex I), d'entre els deu ítems, cinc d'aquests fan referència directa a la motivació i la participació envers el treball realitzat, i els altres valoren l'interès de l'alumne/a, la cooperació entre iguals, i la comprensió de les activitats proposades pel professor; també són un instrument que servirà per comprovar la implicació dels alumnes amb el treball de classe.

Pel que fa al **registre d'observació** (Annex II) de cada sessió/activitat, aquest es realitza de manera manual amb un full (graella) que inclou el nom i cognom de cada alumne/a i diversos ítems com ara, escolta activa i interès en les introduccions que fa el professor, motivació i participació de l'alumnat, ritme del grup de treball, treball cooperatiu, etc. També s'hi inclou tota aquella informació que es considera oportuna durant el desenvolupament de les diferents sessions.

L'observació consisteix, en aquest cas, en apuntar tot allò rellevant per a un posterior anàlisi, sempre tenint en compte les variables que intervenen en el procés de recerca, i tots aquells factors que hi puguin tenir relació. Mitjançant l'observació el professor registra com treballen i participen els alumnes en les activitats proposades.

3.9 Tipus d'anàlisi

Un cop arribat el moment d'analitzar les dades per extreure'n conclusions, es va decidir fer-ho de dues maneres.

D'una banda, es va transcriure tota la informació del full de registre a format text, per d'aquesta manera poder fer servir el programa Atlas.ti i procedir a la codificació d'aquestes dades observades a l'aula durant les sessions de treball dels alumnes.

Tot seguit es va començar amb la codificació, després d'haver adjuntat els textos de l'observació.

Es va anar llegint i creant els següents codis:

- Atenció
- Coavaluació
- Inconvenients
- Interès
- Intervenció professor
- Motivació
- Participació
- Solució
- Treball cooperatiu

Després de crear aquests codis es va procedir a rellegir tots els textos i modificar, en alguns casos, la codificació feta en una primera instància. Es van generar un total de nou codis que, posteriorment, es van analitzar amb el programa Atlas.ti.

D'altra banda, es compta amb informació valuosa extreta dels qüestionaris que van respondre els alumnes, dels seus treballs i les seves rúbriques que serviran de suport a l'hora de exposar les conclusions.

Els qüestionaris, tot i ser realitzats amb escala Likert, valoren conceptes qualitatius com són la motivació, interès i participació, d'entre altres. De la mateixa manera que les rúbriques ofereixen informació sobre la participació i la motivació dels alumnes pel que fa a les activitats desenvolupades.

Tant el qüestionaris com les rúbriques permeten l'anàlisi de les respostes a través de gràfics que es tradueixen en nombres absoluts, aquesta informació serà important pel conjunt de les conclusions.

4. Intervenció educativa

El mòdul MP12 de Formació i Orientació Laboral del CFGM de Gestió administrativa s'emmarca en el DECRET 159/2015, de 14 de juliol, pel qual s'estableix el currículum del Cicle Formatiu de Grau Mitjà de Gestió Administrativa.

Aquest mòdul MP12 té una durada de 99 hores.

DEPARTAMENT: ADMINISTRACIÓ		GRUPS: 1r CFGM GA
FAMÍLIA: ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ		
CICLE: CFGM GESTIO ADEMINISTRATIVA		GM
MÒDUL PROFESSIONAL: Formació i Orientació Laboral		CODI: 0449
HORES TOTALS: 99		HLLD: --

Taula 1 Mòdul de Formació i Orientació Laboral

4.1 Relació d'unitats i nuclis formatius

El mòdul de Formació i Orientació Laboral es divideix en dos unitats formatives (UF).

MP12: Formació i Orientació Laboral (99h)				
Unitats Formatives	Hores mín. + HLLD	Durada	Data in.	Data fin.
UF 1: Incorporació al treball	66	66	17/09/20	12/03/21
UF 2: Prevenció de riscos laborals	33	33	13/03/21	27/05/21

Taula 2 Relació d'unitats formatives

La unitat formativa 1, com es pot observar a la següent taula, està subdividida en 4 nuclis formatius (NF)

UF 1: Incorporació al treball. (66 h)		
Nucli Formatiu	Hores	Resultats d'aprenentatge
NF 1 Recerca activa d'ocupació	6	1
NF 2 Contractació	36	3
NF 3 Prestacions socials	12	4
NF 4 Equips de treball, conflictes i negociacions	12	2

Taula 3 Relació de nuclis formatius UF1

La unitat formativa 2 està subdividida en 4 nuclis formatius també.

UF 2: Prevenció de riscos laborals. (33 h)		
Nucli Formatiu	Hores	Resultats d'aprenentatge
NF 1 Treball i salut	9	1
NF 2 Estudis dels riscos laborals	8	1
NF 3 Gestió de la prevenció	8	2,3
NF 4 Avaluació dels riscos laborals	8	3

Taula 4 Relació de nuclis formatius UF2

La intervenció educativa en la que s'ha aplicat la metodologia de l'aprenentatge cooperatiu, està vinculada al NF4 Equips de treball, conflictes i negociacions de la UF1, en concret als continguts d'equips de treball a les empreses.

4.2 Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts

UF1 incorporació al treball (66h)
RA1 Selecciona oportunitats d'ocupació, identificant-ne les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.
Criteris d'avaluació 1.a Valora la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupabilitat i l'adaptació a les exigències de les funcions professionals. 1.b Identifica els itineraris formatius i professionals relacionats amb el perfil professional del tècnic o tècnica en gestió administrativa. 1.c Determina les aptituds i actituds requerides per a l'activitat professional relacionada amb el perfil del títol. 1.d Identifica els principals jaciments d'ocupació i d'inserció laboral per al tècnic/a en gestió administrativa. 1.e Aplica les tècniques utilitzades en el procés de recerca d'ocupació. 1.f Confecciona el videocurrículum i el currículum vitae amb mitjans convencionals i informàtics, en les dues llengües oficials i en llengua anglesa. 1.g Preveu les alternatives d'autoocupació als sectors professionals relacionats amb el títol. 1.h Realitza la valoració de la personalitat, aspiracions, actituds, aptituds i formació pròpies per prendre decisions.
Continguts 1. Recerca activa d'ocupació: 1.1 Valoració de la importància de la formació permanent per a la trajectòria laboral i professional del tècnic o tècnica en gestió administrativa.

1.2 Anàlisi dels interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.

1.3 Les capacitats clau del tècnic o tècnica en gestió administrativa.

1.4 El perfil professional del tècnic o tècnica en gestió administrativa: definició i anàlisi. El sistema de qualificacions professionals. Les competències i les qualificacions professionals del títol i de la família professional d'administració i gestió.

1.5 Identificació d'itineraris formatius relacionats amb el títol. Titulacions i estudis d'administració i gestió.

1.6 Definició i anàlisi de l'àmbit professional de la gestió administrativa.

1.7 Jaciments d'ocupació en empreses de serveis a les persones, economia social, externalització de serveis a les empreses i suport a equips de treball.

1.8 Procés de recerca d'ocupació en l'àmbit de la gestió administrativa en empreses de serveis administratius, d'assessoria o consultoria o de qualsevol altre sector.

1.9 Oportunitats d'aprenentatge i ocupació a Europa.

1.10 Tècniques i instruments de recerca d'ocupació.

1.11 El procés de presa de decisions.

1.12 Ofertes formatives adreçades a grups amb dificultats d'integració laboral.

1.13 Igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

1.14 Valoració de l'autoocupació com alternativa per a la inserció laboral.

1.15 Valoració dels coneixements i les competències obtingudes mitjançant la formació continguda en el títol.

RA 2. Aplica les estratègies del treball en equip valorant-ne l'eficàcia i l'eficiència per assolir els objectius de l'organització.

Criteris d'avaluació

2.a Valora els avantatges del treball en equip en situacions de treball relacionades amb el perfil de tècnic en gestió administrativa.

- 2.b Identifica els equips de treball que es poden constituir en una situació real de treball.
- 2.c Determina les característiques de l'equip de treball eficaç davant els equips ineficaços.
- 2.d Valora positivament l'existència necessària de diversitat de rols i opinions assumits pels membres d'un equip.
- 2.e Reconeix la possible existència de conflicte entre els membres d'un grup com a un aspecte característic de les organitzacions.
- 2.f Identifica els tipus de conflictes i les seves fonts.
- 2.g Determina procediments per resoldre conflictes.
- 2.h Resol els conflictes presentats en un equip.
- 2.i Aplica habilitats comunicatives en el treball en equip.

Continguts

- 2. Equips de treball i gestió del conflicte:
 - 2.1 Valoració dels avantatges i inconvenients del treball d'equip per a la eficàcia de l'organització.
 - 2.2 Equips en l'àmbit de la gestió administrativa segons les tasques i funcions que exerceixen.
 - 2.3 Formes de participació en l'equip de treball.
 - 2.4 Conflicte: característiques, fonts i etapes.
 - 2.5 Mètodes per resoldre o suprimir el conflicte. Negociació. Conciliació. Mediació. Arbitratge.
 - 2.6 Aplicació d'habilitats comunicatives en el treball en equip.

RA 3. Exerceix els drets i compleix les obligacions que es deriven de les relacions laborals, reconeixent-les en els diferents contractes de treball.

Criteris d'avaluació

- 3.a Identifica les característiques que defineixen els nous entorns d'organització del treball.
- 3.b Identifica els conceptes bàsics del dret del treball.
- 3.c Distingeix els principals organismes que intervenen en la relació laboral.
- 3.d Determina els drets i deures derivats de la relació laboral.
- 3.e Reconeix l'àmbit de la gestió administrativa com a multisectorial valorant com afecta a les condicions laborals en funció del sector econòmic.

3.f Analitza el contracte de treball i les principals modalitats de contractació aplicables als tècnics en gestió administrativa.

3.g Identifica les mesures de foment de la contractació per a col·lectius determinats.

3.h Valora les mesures de foment del treball.

3.i Identifica el temps de treball i les mesures per conciliar la vida laboral i familiar.

3.j Analitza el rebut de salaris i hi identifica els principals elements que l'integren.

3.k Identifica les causes i efectes de la modificació, suspensió i extinció de la relació laboral.

3.l Determina procediments per a la resolució del conflicte i identifica les diferents mesures de conflicte col·lectiu a l'empresa.

3.m Determina els elements de la negociació a l'àmbit laboral.

3.n Interpreta els elements bàsics d'alguns convenis col·lectius sectorials o multisectorials aplicables al perfil professional de tècnic en gestió administrativa i la seva incidència en les condicions de treball.

Continguts

3. Relacions laborals:

3.1 Avantatges i inconvenients de les noves formes d'organització del treball: flexibilitat, beneficis socials, entre d'altres.

3.2 El dret del treball: concepte i fonts.

3.3 Anàlisi de la relació laboral individual.

3.4 Drets i deures que es deriven de la relació laboral i la seva aplicació.

3.5 Sectors d'activitat econòmica. Ocupacions transversals a diferents sectors. Condicions laborals en les ocupacions de l'àmbit de la gestió administrativa.

3.6 Determinació dels elements del contracte de treball, de les principals modalitats de contractació que s'apliquen en l'àmbit de la gestió administrativa i de les mesures de foment del treball.

3.7 Les condicions de treball: temps de treball, conciliació laboral i familiar.

3.8 Interpretació del rebut de salari.

3.9 Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Expedients de regulació d'ocupació.

- 3.10 Organismes laborals. Sistemes d'assessorament dels treballadors en relació als seus drets i deures.
- 3.11 Conflicte col·lectiu a l'empresa.
- 3.12 La negociació a l'àmbit laboral i la representació dels treballadors.
- 3.13 El conveni col·lectiu com a fruit de la negociació col·lectiva.
- 3.14 Estudi i anàlisi d'alguns convenis, sectorials o multisectorials, aplicable a l'àmbit del tècnic o tècnica en gestió administrativa.

RA 4. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant de les diferents contingències cobertes, identificant-ne les diferents classes de prestacions.

Criteris d'avaluació

- 4.a Valora el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.
- 4.b Enumera les diverses contingències que cobreix el sistema de Seguretat Social.
- 4.c Identifica els règims existents en el sistema de la Seguretat Social aplicables a les ocupacions de l'àmbit de la gestió administrativa.
- 4.d Identifica les obligacions d'empresari i treballador dins del sistema de Seguretat Social.
- 4.e Identifica les bases de cotització d'un treballador i les quotes corresponents a treballador i empresari.
- 4.f Classifica les prestacions del sistema de Seguretat Social.
- 4.g Identifica els requisits de les prestacions.
- 4.h Determina les possibles situacions legals d'atur.
- 4.i Reconeix la informació i els serveis de la plataforma de la Seguretat Social.

Continguts

4. Prestacions socials:
- 4.1 Estructura del sistema de la Seguretat Social.
- 4.2 Determinació de les principals obligacions d'empresaris i treballadors en matèria de Seguretat Social: afiliació, altes, baixes i cotització.
- 4.3 Requisits de les prestacions.
- 4.4 Prestacions per la situació de desocupació.
- 4.5 Identificació de la informació i el serveis de la plataforma de la Seguretat Social.

Taula 5 Resultats d'aprenentatge, criteris d'avaluació i continguts UF1

4.3 Activitats d'ensenyament i aprenentatge

NF4.- Equips de treball, conflictes i negociacions (12h)					
Activitats d'ensenyament i aprenentatge		RA	Continguts	Avaluació	
				CA	Instruments d'avaluació
A1- Equip de treball i grup de treball	1h	2	2.1	2.a	Rúbrica d'autoavaluació
L'activitat consta de 3 parts: Prèviament s'informa als alumnes la composició dels grups que formaran (2 persones). 1. Es treballen les idees prèvies a través de l'eina col·laborativa Padlet i es comenten. (Annex III) (10 min) 2. Tot seguit es visualitza un vídeo titulat "Las ventajas de trabajar en equipo". (1,5 minuts) 3. Es proposa una activitat cooperativa de construcció del marc teòric a partir d'unes preguntes. Els alumnes hauran de presentar una infografia amb: -Diferències entre grups de treball i equip de treball. (45min)			2.2	2.b	

Taula 6 Activitat d'ensenyament i aprenentatge A1

Activitats d'ensenyament i aprenentatge		RA	Continguts	Avaluació	
				CA	Instruments d'avaluació
A2- Característiques dels equips de treball	1h	2	2.3	2.c 2.d	Rúbrica d'autoavaluació Observació
El professor fa una introducció sobre les característiques dels equips de treball. (5 min) 1. Els alumnes han de treballar uns conceptes teòrics (amb els seu grup) què hauran de presentar en format document compartit. Realitzaran la cerca de informació que se'ls demana a través d'Internet o consultant bibliografia. - Conceptes i característiques dels equips de treball. - Qualitat que desenvolupen els membres dels equips de treball. - Rols positius i negatius dels integrants d'un equip. - Avantatges i inconvenients del treball en equip. - Fases en el cicle de l'equip de treball.					

Es comenten a la classe entre tots els alumnes, els últims 15 minuts de la sessió, els conceptes treballats.				
--	--	--	--	--

Taula 7 Activitat d'ensenyament i aprenentatge A2

Activitats d'ensenyament i aprenentatge		RA	Continguts	Avaluació	
				CA	Instruments d'avaluació
A3- Presentació infografia	1h	2	2.1 2.2	2.a 2.b	Rúbrica de coavaluació Observació
El professor explica la dinàmica de la classe. (5 min) Consisteix en la presentació de la infografia de l'activitat A1. (50 min) 1. Cada grup de 2 persones presentarà la infografia realitzada. 2. A cada grup també li correspondrà avaluar a un altre grup pel que fa al disseny de la infografia (amb una rúbrica presentada pel professor) i, alhora, cada alumne del grup avaluarà la presentació oral d'un dels companys del grup que presenta (amb rúbrica de coavaluació). (Annex IV)					

Taula 8 Activitat d'ensenyament i aprenentatge A3

Activitats d'ensenyament i aprenentatge		RA	Continguts	Avaluació	
				CA	Instruments d'avaluació
A4- Quins rols tenen els integrants?	1h	2	2.1	2.a	Rúbrica d'autoavaluació Observació
Aquesta activitat està orientada a què els alumnes constatin allò que han après.			2.2	2.b	
			2.3	2.c	
				2.d	
1. Mitjançant unes targetes que es repartiran a cada equip de 2 persones, els alumnes hauran d'identificar, d'una banda, si aquella situació plantejada fa referència a un grup o a un equip de treball. D'altra banda, també hauran d'identificar els rols dels integrants dintre d'un equip de treball, en una altra situació plantejada a la targeta que els ha tocat. Hauran de tenir en compte la teoria treballada per identificar els perfils. (Annex V) (15min)					
2. Finalment lliuren un document amb el resultat al qual han arribat i la seva justificació. Es comenten les situacions i els resultats. A la pissarra digital projecten les targetes sense respostes i entre tots es busca la solució,					

constatant si els participants han encertat les respostes de les targetes. (25 min) 3. Es dedicaran els 20 minuts últims de la sessió a que els alumnes participin en un Kahoot, sempre amb el grup de 2 persones de referència, per comprovar l'assoliment dels continguts treballats.				
---	--	--	--	--

Taula 9 Activitat d'ensenyament i aprenentatge A4

4.4 Estratègies metodològiques i organització del MP

La metodologia utilitzada (a la meua intervenció) és l'aprenentatge cooperatiu en què els alumnes, des de una vessant constructivista, i treballant en petits grups, hauran de construir els seus coneixements essent els protagonistes del seu procés d'aprenentatge.

Es comparteixen a un *Classroom*, creat especialment per treballar la el NF4 de la UF1, totes les orientacions, activitats i avaluacions, tant per part del professor com de l'alumnat.

Pel disseny dels grups s'han tingut en compte les característiques de l'espai disponible. Aquesta situació excepcional en el marc de la pandèmia del Covid 19, no permet disposar d'espais alternatius a l'aula dintre del centre educatiu, ja que tots estan assignats a diversos grups, que en ocasions han estat desdoblats. Per tant, a l'aula del grup classe (únic espai per utilitzar-hi) hi ha disponibles taules per a dues persones amb dos ordinadors. Aquestes taules dificulten molt l'agrupació d'alumnes ja que no es poden moure (pesen i ocupen molt espai). Així mateix, vaig decidir fer grups heterogenis de treball de dues persones per desenvolupar la metodologia d'aprenentatge

cooperatiu amb la finalitat d'incrementar la motivació i participació dels alumnes, fomentar la inclusió a l'aula, les habilitats socials, el treball en grup i autònom dels alumnes.

Segons la programació oficial del mòdul, la metodologia d'ensenyament-aprenentatge consisteix en activitats conceptuals, en les quals el professor/a fa una exposició sobre els conceptes teòrics amb el recolzament del llibre de text que utilitzen i alguna presentació en PowerPoint en algun cas.

Pel que fa a les activitats pràctiques, en alguns mòduls (no en tots) els alumnes tenen un entorn virtual (*Classroom*), en què comparteixen les activitats que realitzen (solen ser activitats en format digital o bé les activitats treballades en format manuscrit, escanejades). Cal destacar que treballen també amb dossiers manuscrits per la realització de les activitats que estan basades en operacions "reals". Normalment els alumnes desenvolupen les activitats de manera individual i, ocasionalment, realitzen alguna tasca en grup.

4.5 Avaluació i qualificació del MP

Segons la programació del mòdul MP12 per superar-lo, cal haver superat independentment les dos unitats formatives. La qualificació del mòdul professional (Q_{MP12}) s'obté segons la següent ponderació:

$$Q_{MP12} = 0,66 \cdot Q_{UF1} + 0,34 \cdot Q_{UF2}$$

$$Q_{UF1} = 0,50 \cdot Q_{nf1} + 0,50 \cdot Q_{nf2}$$

$$Q_{UF2} = 0,50 \cdot Q_{nf1} + 0,50 \cdot Q_{nf2}$$

Per la superació del mòdul, s'han de superar totes les UF amb una nota mínima de 5 i un 80% d'assistència obligatòria.

En el cas del MP12 Formació i Orientació Laboral, en el qual jo he realitzat la intervenció amb els alumnes, els criteris d'avaluació són els següents:

- Realització i presentació dins del termini establert dels supòsits teòrics i/o pràctics, treballs encomanats, així com l'ordre, netedat i iniciativa en la realització d'aquestes (Pt) 70%.
- Controls i/o exàmens dels continguts de les diferents activitats d'ensenyament i aprenentatge realitzades durant la UF (Pe) 30%.
- Comportament i treball a l'aula: Assistència i puntualitat. Interès envers el mòdul formatiu. Participació, treball a classe i a casa. Comportament envers el/la professor/a, companys/es i material de l'aula. (Q + G) 10 %.

La intervenció amb la metodologia d'aprenentatge cooperatiu serà avaluada mitjançant una rúbrica de autoavaluació dels alumnes per a cada una de les activitats treballades i una de coavaluació per a una de les activitats, i per l'observació del professor durant el desenvolupament de les tasques.

Al final de cada activitat es donarà un feedback sobre el treball dels alumnes, a través del *Classroom*, tenint en compte el registre d'observació, les activitats realitzades, la coavaluació i l'autoavaluació. Aquesta nota servirà, juntament amb el conjunt de notes del NF4, que acabaran de desenvolupar amb la professora del mòdul, per avaluar el NF4 en la seva totalitat.

4.6 Atenció a la diversitat

En el cas d'alumnes que presentin necessitats educatives especials es podran realitzar modificacions de la programació (ajuda individualitzada del professorat, treballar continguts ja treballats anteriorment, etc.), sempre que això no entri en conflicte amb

l'assoliment de les competències professionals per part de l'alumne que li permetin una adequada integració en l'entorn laboral pel qual es prepara.

Cal destacar, però, que al grup classe no hi ha cap alumne amb necessitats específiques de suport educatiu.

4.7 Espais, equipament i recursos del MP

Els espais estan definits d'acord amb el que disposa el departament d'Administració de l'institut per a impartir el CFGM de Gestió Administrativa.

L'aula de referència del grup compta amb ordinadors per tots els alumnes, disposats en taules per a dues persones. Hi ha tres files amb 5 taules per a cada una d'aquestes.

L'aula on es realitzen els desdoblaments de grups és molt petita, amb taules individuals i sense ordinadors, per tant es allí on es treballen les activitats que consten de dossier/quadern de treball.

Les sessions de la meua intervenció es realitzen en l'aula ordinària per la quantitat d'alumnes i la impossibilitat de disposar d'una altre espai al centre. L'aula compta amb:

- Projector multimèdia
- Un ordinador per alumne
- Microsoft Office 2007
- Programari lliure
- Internet

4.8 Reflexió intervenció educativa

Ha estat un procés molt enriquidor en què la meua tutora i la resta de professors del Departament m'han orientat en tot moment respecte als dubtes i preguntes que els vaig anar realitzant durant el període de pràctiques; tot oferint-me recursos i compartint les seves experiències

professionals i les seves estratègies dins del procés ensenyament-aprenentatge.

Sobre la proposta didàctica, crec que s'han assolit els objectius inicials sobre els continguts i la metodologia d'aprenentatge cooperatiu, ja que els alumnes han estat els constructors del seu aprenentatge en aquestes sessions que hem dut a terme, han estat capaços de treballar junts per aconseguir uns objectius comuns. A més a més han participat activament en les activitats i la implicació envers les propostes ha estat positiva

He tingut la sort de treballar amb unes persones amb una gran empatia que m'han aportat moltíssim durant aquest temps.

Evidentment, el camí a recórrer és molt llarg i aquest és un primer pas per iniciar-me en la professió docent. Sóc conscient que sempre es pot millorar i aprendre de les situacions que es van plantejant al llarg del procés.

5. Resultats

L'anàlisi de les dades recopilades durant el procés de recerca ha permès obtenir els resultats que es detallen tot seguit. Es presenten els resultats de cadascun dels instruments utilitzats i la relació amb les hipòtesis de la investigació, sempre tenint en compte les variables objecte d'estudi: participació i motivació.

Registres d'observació

A partir dels registres del professor, analitzats amb el programa Atlas.ti, en què s'han definit nou codis rellevants, s'observa que factors com la motivació, l'interès, la participació i el treball cooperatiu de l'alumnat es repeteixen al llarg dels diferents textos (*Taula 10*). Aquesta repetició, d'índole quantitatiu, no només és un indicador de quantes vegades s'observa que aquests factors ocorren, sinó que permet

sustentar la relació entre aquests i la metodologia aplicada, ja que succeeixen quan s'està aplicant la metodologia.

Així mateix, es produeix una co ocurrència amb els codis de "participació" i "solució". Respecte a aquests codis, la cita vinculada a la Sessió 2 és la següent:

Han pogut refer l'activitat anterior que es va perdre a causa dels problemes informàtics esdevinguts i han treballat molt, ja que també van començar l'activitat proposada del dia, tot i que aquests dos grups no la van poder acabar durant la classe.

Codis	Atenció Gr=1	Coavaluació Gr=1	Inconvenients Gr=6	Interés Gr=6	Intervenció professor Gr=1	Motivació Gr=5	Participació Gr=11	Solució Gr=2	Treball cooperatiu Gr=7
Atenció Gr=1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Coavaluació Gr=1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inconvenients Gr=6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Interés Gr=6	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Intervenció professor Gr=1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motivació Gr=5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Participació Gr=11	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Solució Gr=2	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Treball cooperatiu Gr=7	0	0	0	0	0	0	0	0	0

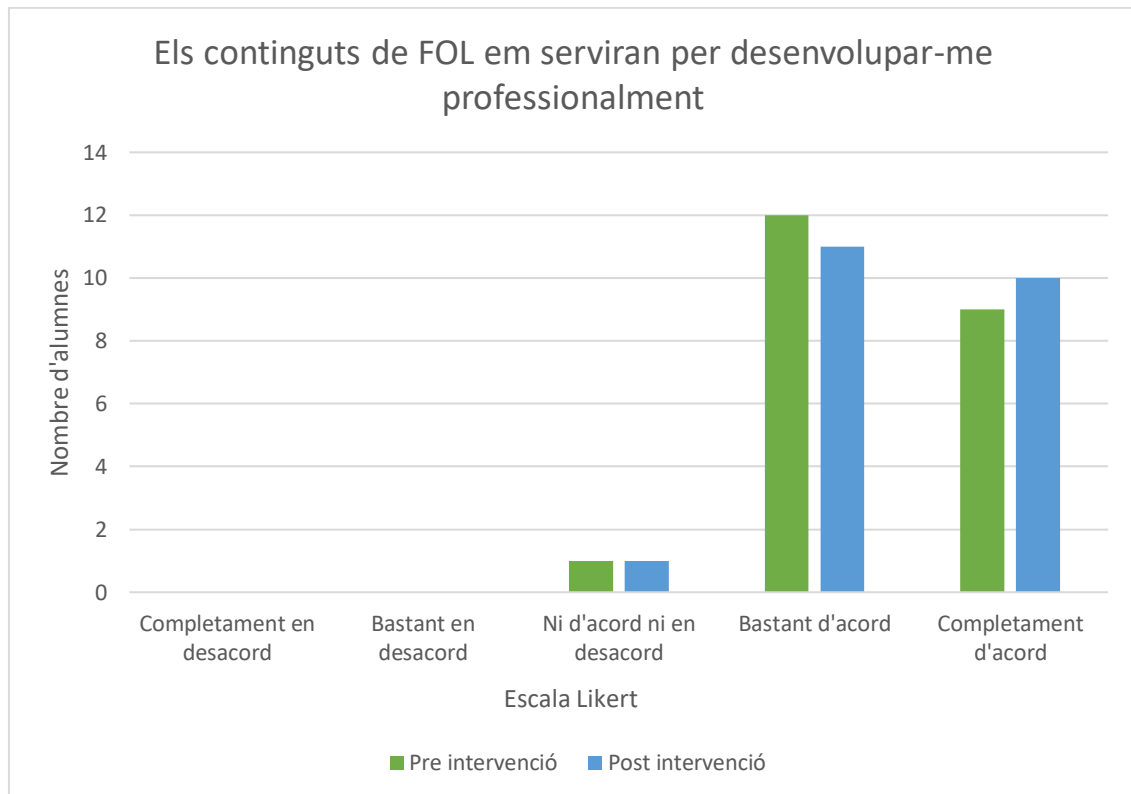
Taula 10 Taula de co ocurrències

Podríem afirmar que durant l'aplicació de la metodologia d'aprenentatge cooperatiu, els alumnes s'han mostrat molt partícps davant les activitats proposades, fet que podria estar vinculat a l'increment de la motivació dels alumnes.

Qüestionaris

Els següents gràfics ofereixen informació sobre la percepció dels alumnes, abans i després d'aplicar la metodologia d'aprenentatge cooperatiu, en què valoren la seva implicació en el treball realitzat, la importància dels continguts de la matèria en qüestió, la participació i motivació davant les tasques proposades, la importància del treball en equip, i la cooperació entre iguals.

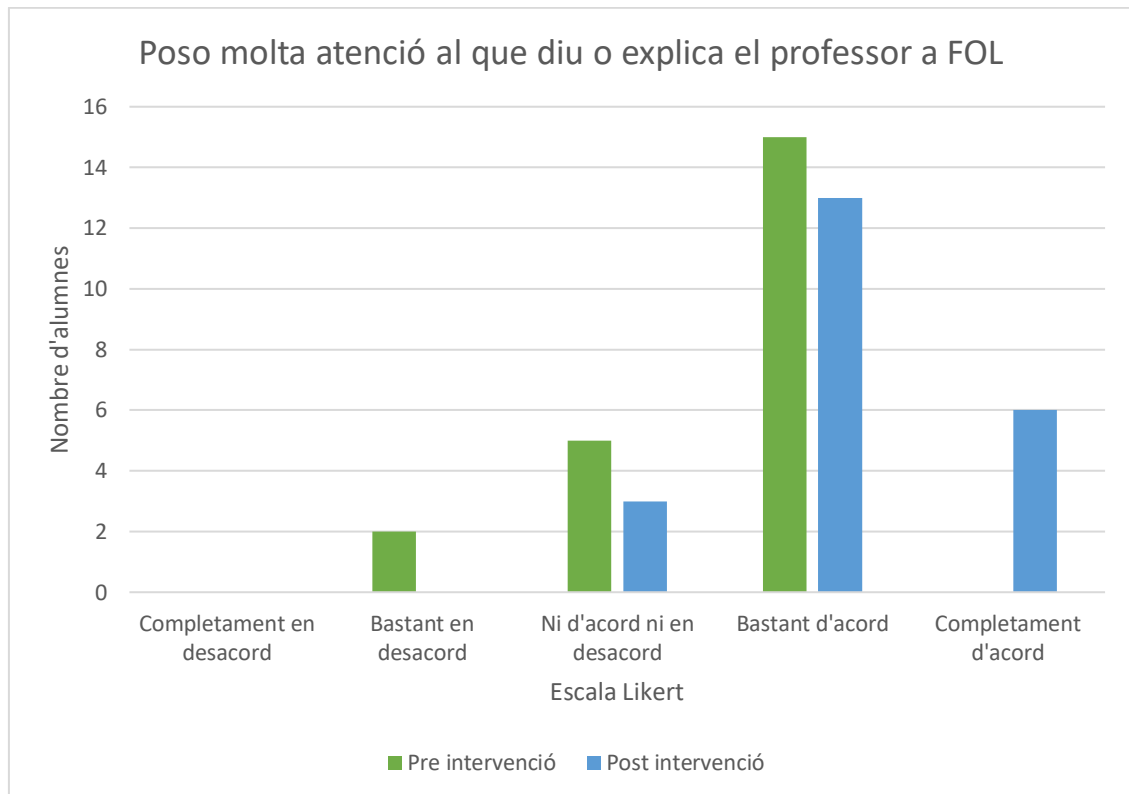
Primera pregunta del qüestionari

Gràfic 1 Pregunta 1 del qüestionari

No hi ha gaire modificacions respecte a allò que pensen sobre la importància dels continguts estudiats per a desenvolupar-se professionalment en el futur. Per tant, no es podria afirmar que la metodologia tingués una influència directa sobre el que pensen els alumnes de la matèria. Tot i que cal destacar que la majoria està bastant d'acord o completament d'acord en què són continguts importants pel seu desenvolupament professional.

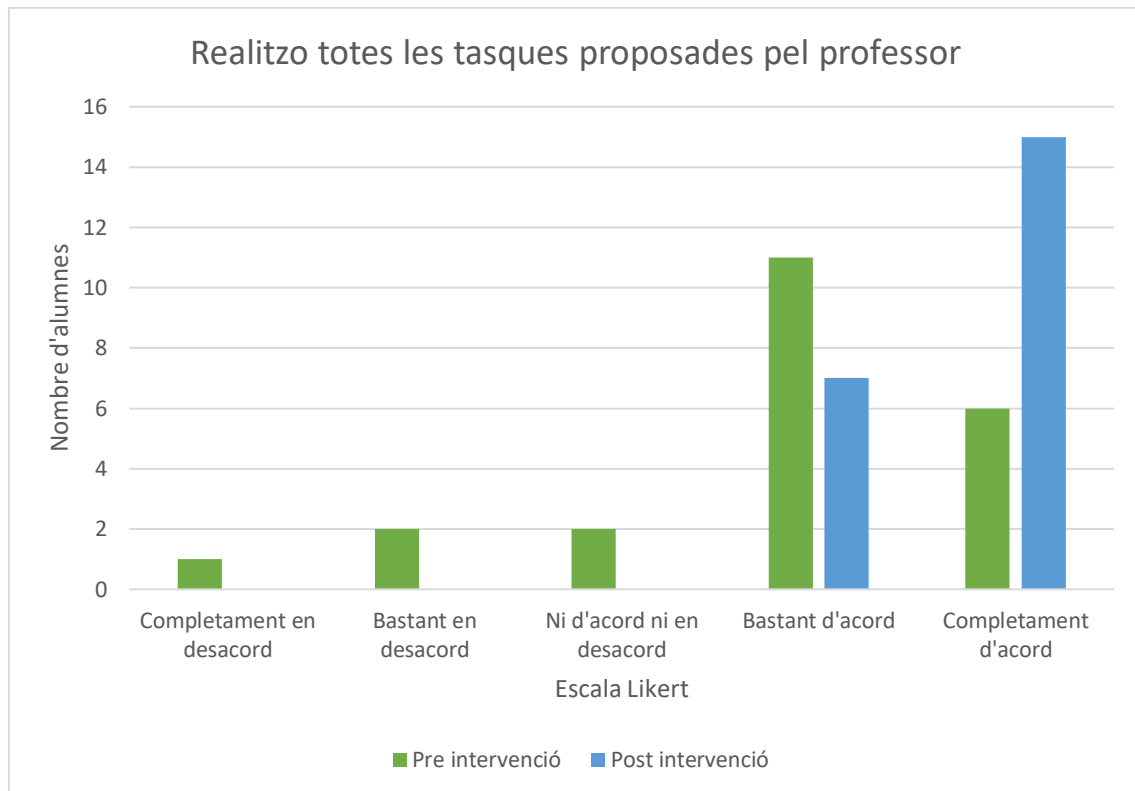
Segona pregunta del qüestionari

Gràfic 2 Pregunta 2 del qüestionari

En referència a l'atenció dels alumnes davant les explicacions del professor, es veu com hi ha un increment dels alumnes (6) que manifesten estar completament d'acord amb aquesta afirmació, quan abans la xifra era 0. Així mateix, 2 dels alumnes que es mostraven bastant en desacord amb la afirmació han canviat d'opinió després de la intervenció, fet que denotaria que els alumnes han estat més atents durant aquestes sessions i es podria traduir en un increment de la motivació.

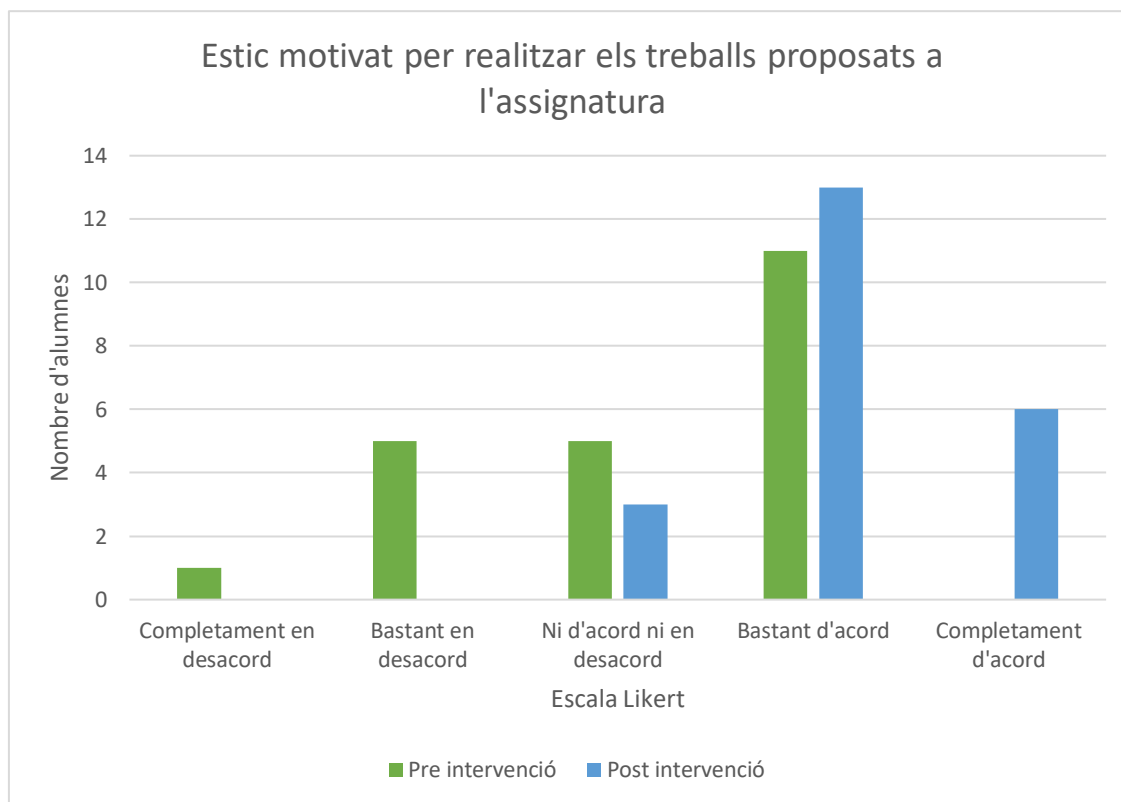
Tercera pregunta del qüestionari

Gràfic 3 Pregunta 3 del qüestionari

En aquesta pregunta les dades analitzades són significatives, ja que posteriorment a la intervenció, 7 dels enquestats estan parcialment d'acord en haver realitzat les tasques i 15 d'ells hi estan completament d'acord. Aquest fet demostra que cap dels 22 alumnes manifesta no haver fet els treballs encomanats, quan abans de la intervenció, com a mínim 3 estudiants no afirmaven realitzar tot el treball. Davant d'aquestes dades es podria deduir que els alumnes han incrementat la seva participació envers el treball de classe.

Quarta pregunta del qüestionari

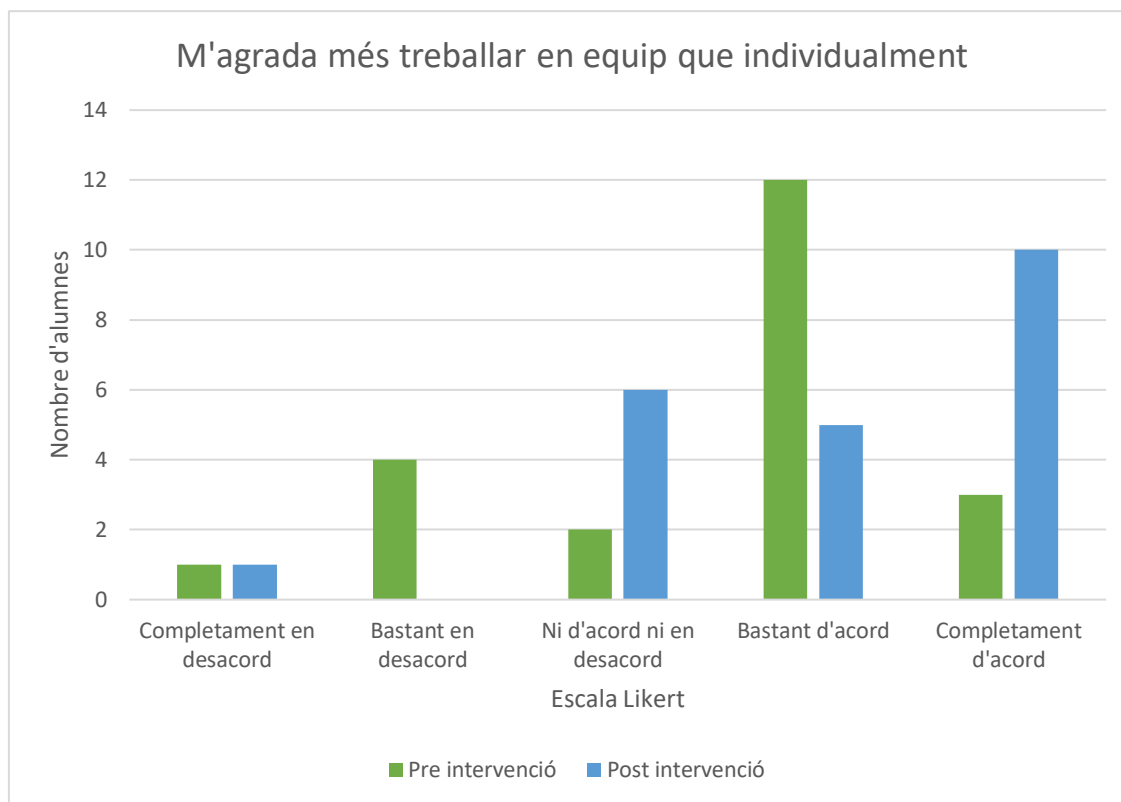
Gràfic 4 Pregunta 4 del qüestionari

Aquestes respostes també es tradueixen en uns resultats importants a tenir en consideració, ja que la percepció dels alumnes davant la motivació en la realització de les tasques, canvia considerablement després de la implementació de la metodologia. A l'inici, cap alumne/a manifestava un acord absolut respecte a estar motivat, fet que canvia de manera important, ja que posteriorment, 6 estudiants es mostren motivats cent per cent per a realitzar els treballs.

A més a més, 6 alumnes que van manifestar no estar motivats abans de aplicar l'aprenentatge cooperatiu a l'aula, posteriorment, van canviar d'opinió.

Aquestes dades podrien indicar que la motivació dels estudiants envers el treball de classe ha millorat considerablement durant l'aplicació del recurs.

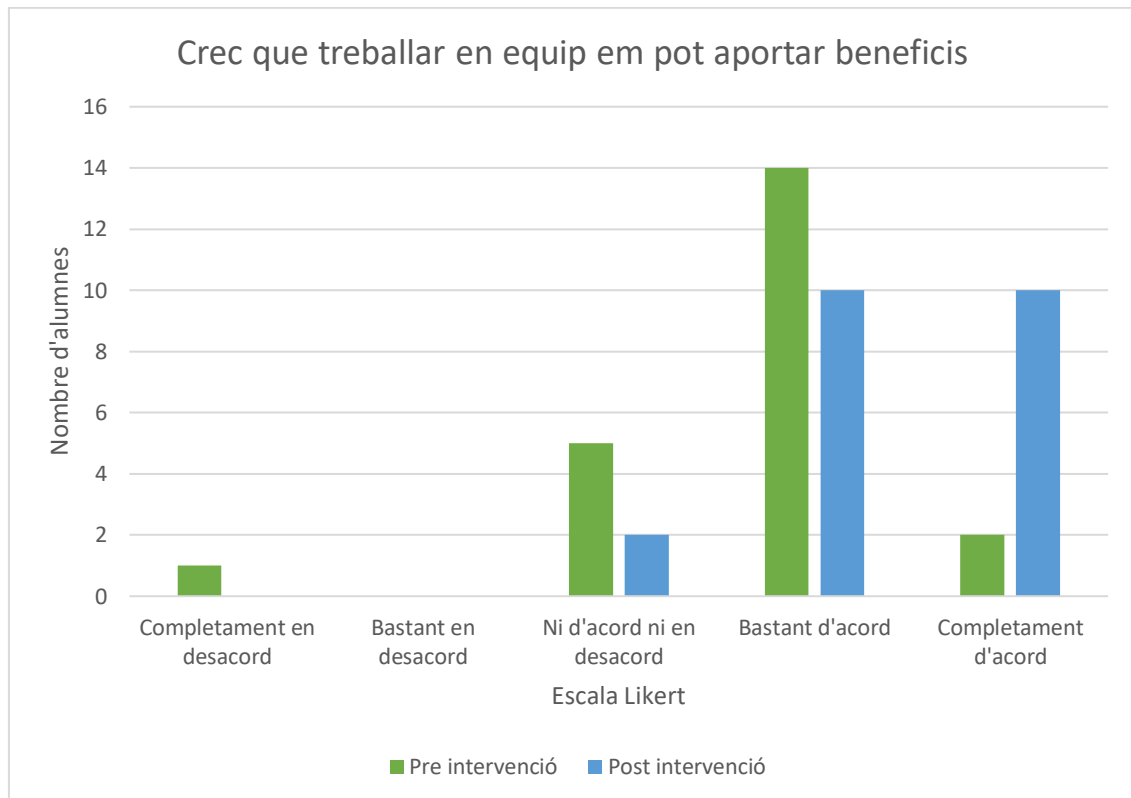
Cinquena pregunta del qüestionari

Gràfic 5 Pregunta 5 del qüestionari

Un cop havent treballat de manera cooperativa i en equips, un alumne/a manté la seva postura de desacord davant la preferència de treballar en equip, per tant diríem que prefereix el treball individual. A més, 4 d'aquells que indicaven no estar del tot d'acord amb aquesta dinàmica de treball canvien d'opinió, i com a mínim, després de la intervenció els hi és indiferent. El canvi notable de percepció s'observa amb aquells que declaren estar totalment d'acord davant la preferència de treballar en equip (la xifra canvia de 3 participants abans, a 10 després). Aquesta nova percepció podria donar-se al fet de que la metodologia els ha resultat enriquidora i agradable en comparació a treballar individualment i que valoren positivament els objectius que han assolit de manera conjunta.

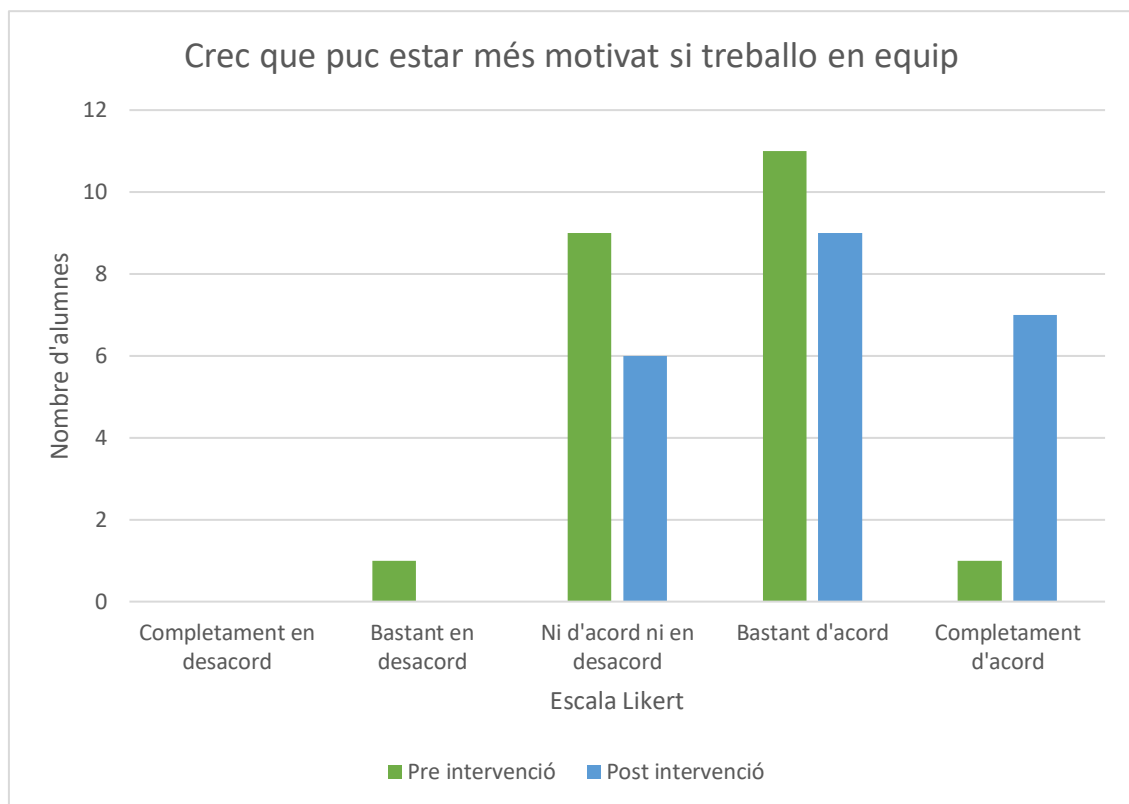
Sisena pregunta del qüestionari

Gràfic 6 Pregunta 6 del qüestionari

Aquesta pregunta, que relaciona els beneficis personals que es poden aconseguir amb el treball en equip, també revela un canvi a tenir en consideració, ja que cap alumne/a es mostra completament en desacord, quan abans un alumne si ho manifestava. A més a més, 10 alumnes admeten, contundentment, que treballar en equips els pot aportar beneficis, quan abans la xifra era de 2. Això posaria de manifest que el recurs emprat aportaria beneficis personals als alumnes pel fet de treballar de manera coordinada, aconseguint èxits col·lectius, cooperant i socialitzant entre iguals; fonaments aquests de l'aprenentatge cooperatiu.

Setena pregunta del qüestionari

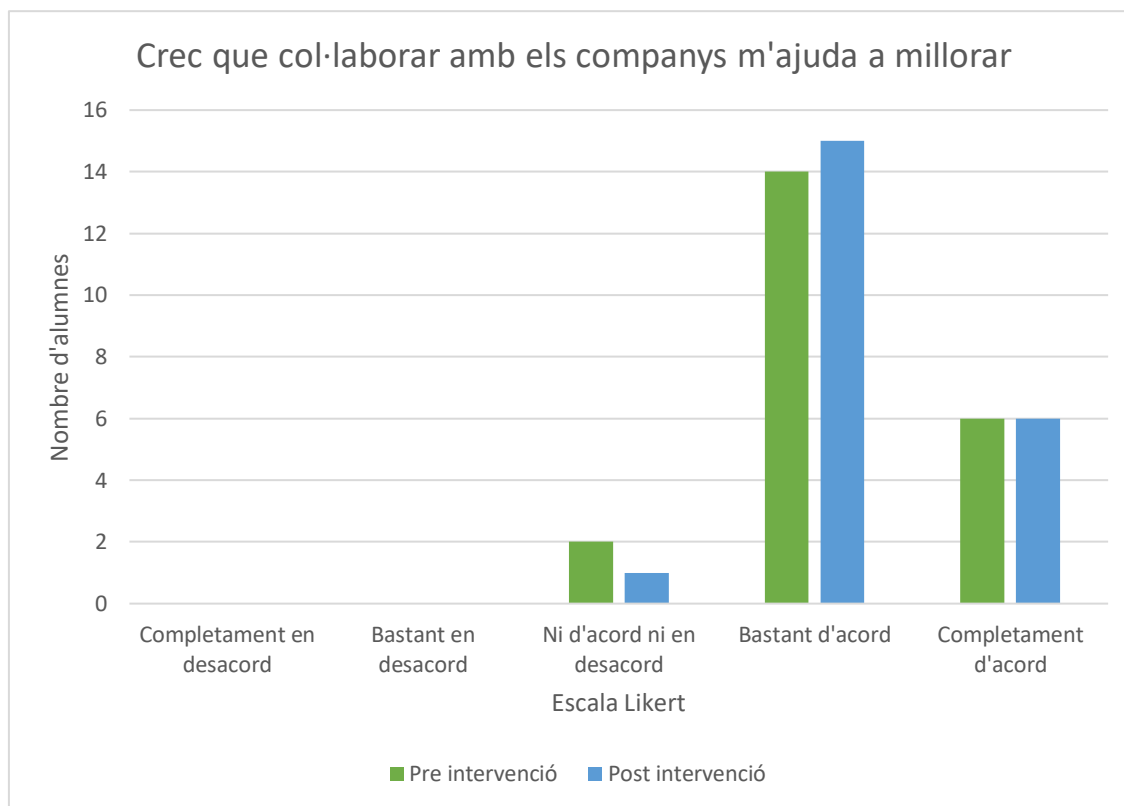

Gràfic 7 Pregunta 7 del qüestionari

Un total de 7 alumnes manifesta total acord en què el treball en equip el faria estar més motivat, quan abans ho expressava només una persona. 9 alumnes tenen aquesta percepció de manera parcial, i 6 manifesten indiferència (27%).

En aquesta qüestió, directament relacionada amb el treball en equip i la motivació intrínseca dels alumnes, no quedaria del tot clar si el treball en equip contribueix a incrementar la motivació. Tal com s'ha dit, 7 alumnes (31%) hi està totalment d'acord, però 6 (27%) revelen indiferència per tal afirmació, si bé és cert que aquesta xifra ha disminuït en 3 persones.

Vuitena pregunta del qüestionari

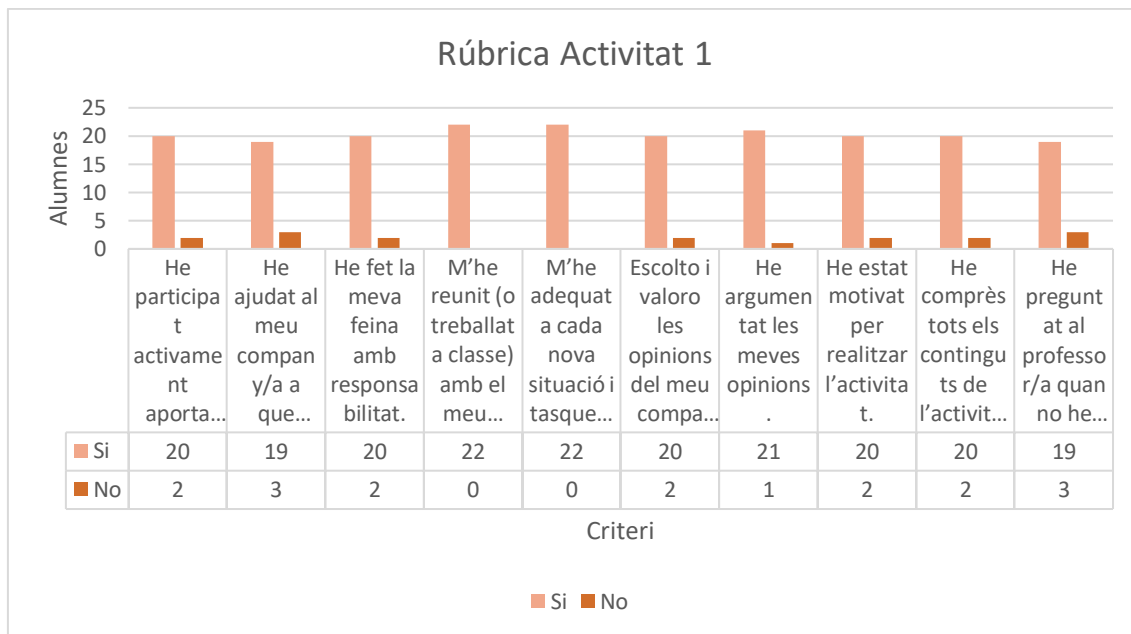
Gràfic 8 Pregunta 8 del qüestionari

No hi canvis significatius davant aquesta pregunta respecte a la percepció de millora personal quan es col·labora entre iguals. Es podria deduir que la metodologia no ha modificat la percepció dels alumnes en aquest sentit, i que per tant, col·laborar amb els altres no té perquè produir una millora personal.

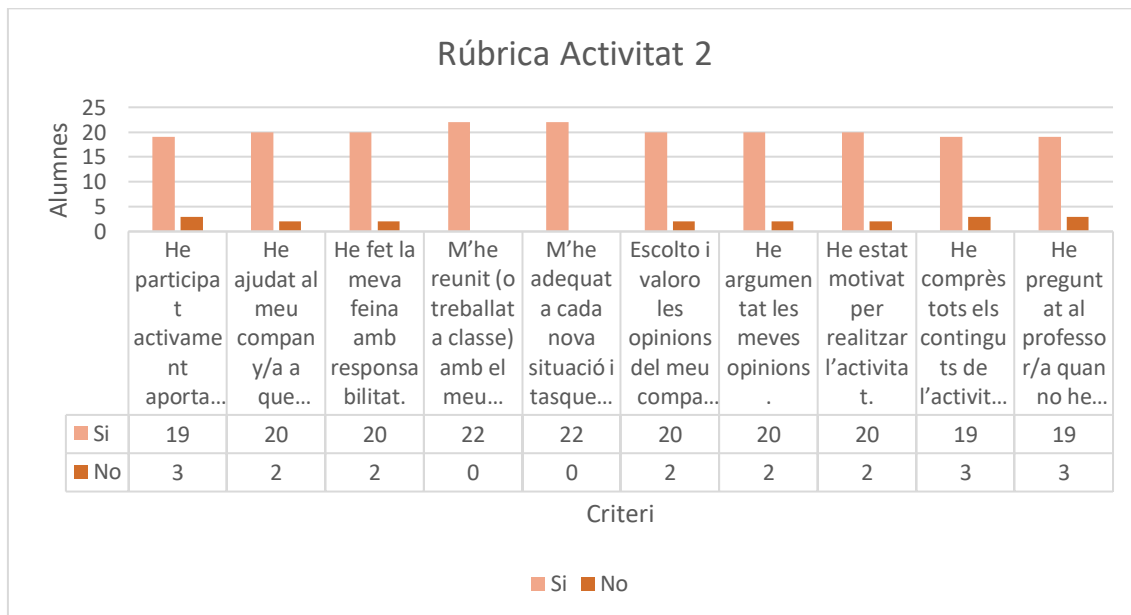
Rúbriques d'autoavaluació

A partir d'haver analitzat les tres rúbriques d'autoavaluació de tots els alumnes participants, corresponents al seus treballs de classe (veure Gràfics 9, 10 i 11), s'obté una informació rellevant respecte als criteris de motivació i participació, que són les variables de l'estudi. Així mateix, es revelen dades sobre la cooperació entre iguals, l'interès, la comprensió, i la manera en què treballen els alumnes; que permeten

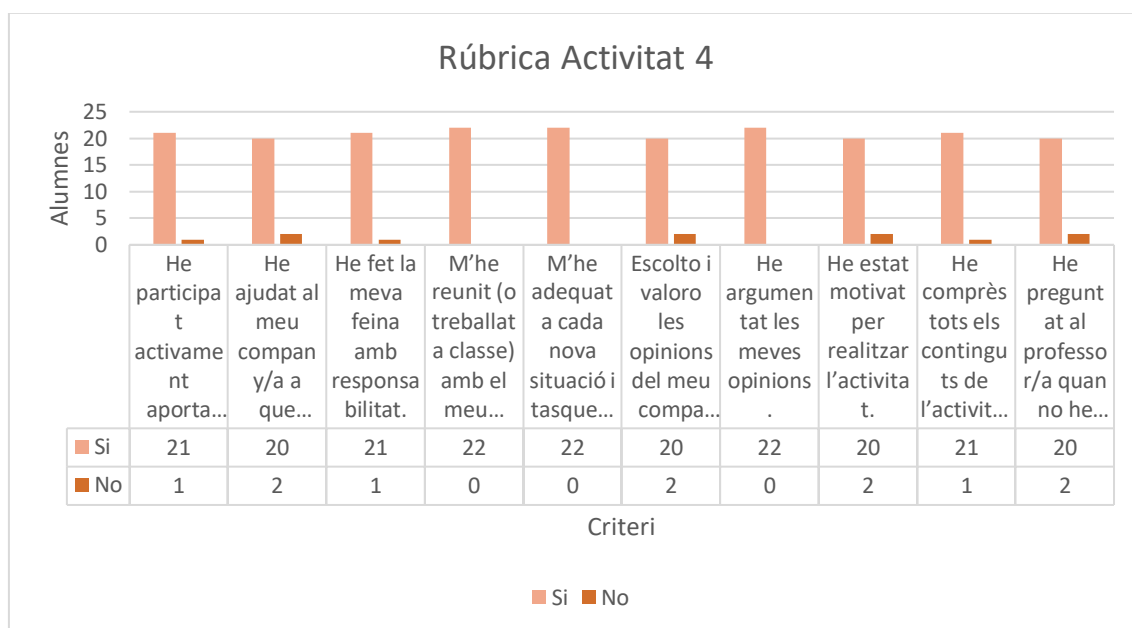
comprovar si es compleixen els objectius i es dona resposta a la pregunta d'investigació.

Gràfic 9 Rúbrica autoavaluació activitat 1

Gràfic 10 Rúbrica autoavaluació activitat 2

Gràfic 11 Rúbrica autoavaluació activitat 4

Com s'observa al gràfics anteriors, la gran majoria dels estudiants (al voltant del 90%) manifesta haver participat amb responsabilitat en el treball de classe, haver estat motivat amb les activitats i haver realitzat la feina de manera coordinada amb el company/a. Aquestes valoracions de l'alumnat podrien indicar que, en efecte, la metodologia aplicada hauria tingut un impacte positiu en l'alumnat.

6. Discussió

L'aplicació de la metodologia d'aprenentatge cooperatiu a l'aula, definit com "un mètode d'ensenyança-aprenentatge que actua amb els recursos del grup, amb l'objectiu principal de millorar l'aprenentatge i les relacions socials; és un procés en què el professor no transmet només ell els coneixements, sinó de participació i intercanvi de totes les persones implicades" (La Prova, 2017, p.9); té com a objectiu incrementar la motivació, i en conseqüència, la participació dels estudiants en les activitats proposades pel professor durant el desenvolupament dels continguts de la matèria.

L'anàlisi de les dades recollides durant la investigació permet confirmar les hipòtesis plantejades a l'inici de la recerca, les quals estan fonamentades en el marc teòric de referència. Aquestes hipòtesis destacaven, d'una banda; l'augment de la motivació intrínseca dels alumnes producte de la utilització a l'aula de l'aprenentatge cooperatiu, i d'altra, la participació activa dels estudiants en les activitats de les quals són ells mateixos els constructors del seu coneixement, fruit de l'increment de la motivació intrínseca.

Segons revela l'anàlisi de les dades, la motivació dels alumnes ha millorat en comparació als resultats previs a la utilització de la metodologia, fet que ha contribuït a una major participació en el treball de classe.

En consonància amb el que afirmen Barnett et al. (2003) respecte a les interaccions dels alumnes amb els seus companys en relació al treball de classe, com a factor clau en la motivació de l'alumne; es podria pensar que haver mantingut relacions de cooperació entre iguals amb la finalitat d'aconseguir uns objectius comuns, ha afavorit aquestes interaccions i ha produït un increment de la motivació.

Simultàniament, la participació activa dels alumnes en les tasques també ha estat incrementada respecte a les valoracions inicials, com s'ha esmentat anteriorment. Aquesta evidència es fonamentaria, tal i com expressen Carrillo et al. (2009) a la seva obra, en aquells aspectes motivacionals que generen aprenentatges, com per exemple: sentir l'ajuda de professor i dels companys, l'interès pel tema de treball, el projecte personal, la capacitat per a la realització del treball, i que provoquen en l'alumnat un sentit d'interdependència positiva, amb el qual els alumnes comprenen que l'èxit dels membres arriba quant tots participen de manera cooperativa i efectiva en la consecució de les tasques.

A més a més, les valoracions dels participants sobre els beneficis del treball en equip, posen de manifest que, després de la metodologia aplicada, les percepcions són més positives que abans d'aplicar-la. En conseqüència, es podria afirmar que el treball cooperatiu ha estat beneficiós per afavorir les relacions entre iguals, no propiciant un clima competitiu a l'aula, sinó més aviat tot el contrari.

7. Conclusions

Les xifres d'abandonament prematur dels estudis post obligatoris són força elevades al conjunt de l'Estat espanyol i també a Catalunya, i es situen molt per sobre de l'objectiu UE2020, segons dades del 2018 del MEFP (*Ministerio de Educación y Formación Profesional*) del govern d'Espanya.

Aquest abandonament dels estudis, entès com a fracàs escolar, està relacionat sovint amb la manca de motivació, la funció del professor, l'avorriment, la influència de les xarxes mediàtiques, d'entre altres, segons Cima i Miralles (2010). A més a més, existeixen factors que transcendeixen l'àmbit educatiu, com ara, l'escassa inversió destinada a l'educació.

Amb tots aquests components sobre la taula, es fa evident la necessitat d'un canvi en la metodologia d'ensenyament-aprenentatge que permeti l'assoliment de les competències per part de l'alumnat, procés en el qual el rol del professor/a hi juga un paper important, com a acompanyant del recorregut al llarg de l'etapa educativa en qüestió, i alhora permeti l'obtenció d'uns millors resultats acadèmics

Així doncs, es pot afirmar que un cop aplicada la metodologia a les activitats d'ensenyament-aprenentatge, s'han complert les dues hipòtesis exposades a l'inici de la investigació que apuntaven a un

increment de la motivació intrínseca dels alumnes i a la participació activa dels estudiants com a constructors dels seus coneixements.

També es pot afirmar que s'ha assolit tant l'objectiu principal com els objectius específics de la recerca, ja que també s'ha comprovat com els alumnes han treballat de manera autònoma i coordinada en les activitats proposades.

En definitiva, i donant resposta a la pregunta d'investigació, una metodologia com l'aprenentatge cooperatiu produeix un increment en la motivació dels alumnes i per consegüent una major participació dels alumnes amb la finalitat d'aconseguir uns objectius compartits, que els permet aconseguir l'èxit del grup.

No obstant això, aquestes dades són específiques d'aquest grup d'alumnes, en un context en concret; i per tant, no serien extrapolables a altres grups de característiques similars, en què el context, molt probablement, seria diferent.

La limitació principal del present estudi es la que fa referència la situació global de pandèmia pel Covid-19. En aquest cas concret, el desenvolupament de la metodologia es podria haver vist afectat a causa de les limitacions d'espai dintre del propi centre educatiu, que ha de complir unes estrictes mesures respecte als espais que es poden utilitzar. Aquest fet ha provocat limitacions als moviments i interacció dels grups de treballs, que per exemple no han pogut disposar d'un espai més ample pel desenvolupament de les sessions de treball.

Futures línies d'investigació podrien estudiar l'impacte de l'aprenentatge cooperatiu directament sobre els resultats d'aprenentatge dels alumnes, com així també la seva aplicació en grups que permetin un estudi quantitatiu i comparatiu dels resultats obtinguts.

Les implicacions que l'aplicació de la metodologia requeriria en un context diferent a l'estudiat serien:

- Canvis en el rol del professorat i alumnat.
- Disponibilitat d'espais per treballar de manera cooperativa i coordinada.
- Diversos grups per comparar resultats quantitatius.

8. Bibliografia

- Antonio-Agirre, I., Rodríguez-Fernández, A., y Revuelta, L. (2019). El impacto del apoyo social y la inteligencia emocional percibida sobre el rendimiento académico en Educación Secundaria. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 9(2), 109-118.
<https://doi.org/10.30552/ejihpe.v9i2.324>
- Barnett, L., Echeita, G., Escofet, N., Fernández, C., Guix, M^a. D., Jiménez, J. R., López, G., Lloret, F., Maté, M., Martín, M., Mir, C., Ojea, M., Pujolàs, P., Redó, M., Rué, J., Serra, P. y Solsona, N. (2003). *Motivación, tratamiento de la diversidad y rendimiento académico: el aprendizaje cooperativo* (Vol. 21). Grao.
<https://bit.ly/3hABPFE>
- Carrillo, M., Padilla, J., Rosero, T., & Villagómez, M. S. (2009). La motivación y el aprendizaje. *Alteridad*, 4(1), 20-33.
- Cima Muñoz, A. M., y Miralles Muñoz, F. (2010). Una aproximación a la motivación del alumno. En A. M. Cima Muñoz y F. Miralles Muñoz (Eds), *Motivación en el aula y fracaso escolar* (pp.10-23). CEU Ediciones.
<https://urv.on.worldcat.org/oclc/904342519>
- Collazos, C., Guerrero, L., & Vergara, A. (2001, November). Aprendizaje Colaborativo: un cambio en el rol del profesor. In *Proceedings of the 3rd Workshop on Education on Computing, Punta Arenas, Chile*.
- Collazos, C. A., y Mendoza, J. (2006). Cómo aprovechar el "aprendizaje colaborativo" en el aula. *Educación y educadores*, 9(2), 61-76.
<https://educacionyeducadores.unisabana.edu.co/index.php/eye/article/view/663/0>
- Currículum del CFGM Gestió administrativa (CFPM AG10)
<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/professionals/fp/titol/sloe/admingestio/>

- De la Mata Ramírez, R. (2010). Adolescencia: necesidades y rendimiento escolar. En A. M. Cima Muñoz y F. Miralles Muñoz (Eds), *Motivación en el aula y fracaso escolar* (pp. 110-117). CEU Ediciones. <https://urv.on.worldcat.org/oclc/904342519>
- Diari oficial de la Generalitat de Catalunya. Decret 159/2015, de 14 de juliol pel qual s'estableix el currículum del cicle formatiu de grau mitjà de Gestió Administrativa <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6915/1435151.pdf>
- Generalitat de Catalunya. Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. –(Quaderns de legislació ; 82) ISBN 9788439381303. <https://core.ac.uk/download/pdf/78535217.pdf>
- Institut d'estadística de Catalunya (IDESCAT), Generalitat de Catalunya 2019. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=10101>
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2014). Cooperative Learning in 21st Century. [Aprendizaje cooperativo en el siglo XXI]. *Anales De Psicología / Annals of Psychology*, 30(3), 841-851. <https://doi.org/10.6018/analesps.30.3.201241>
- La Prova, A. (2017). *La práctica del aprendizaje cooperativo: propuestas operativas para el grupo-clase*. Narcea Ediciones. <https://urv.on.worldcat.org/oclc/1027100445>
- Mayordomo, R. M. y Onrubia, J. (Eds.). (2016). *El aprendizaje cooperativo*. Editorial UOC. <https://urv.on.worldcat.org/oclc/1079403926>
- Merino, R., Gracia, M. G. (2007). *Itineraris de formació i inserció laboral dels joves a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. <https://fundaciobofill.cat/uploads/docs/t/1/i/e/7/o/z/u/d/448.pdf>

- Ministerio de Educación y Formación Profesional (MEFP).
<https://www.educacionyfp.gob.es/inee/dam/jcr:1481b2f8-ac15-490d-a400-c4c8994fdfe4/r2.pdf>
- Programació oficial del mòdul 12 de Formació i Orientació Laboral de un Institut de la comarca Baix Penedès.
- Rabassa Sanchís, B. (2010). El fracaso escolar desde la perspectiva del profesorado. En A. M. Cima Muñoz y F. Miralles Muñoz (Eds), *Motivación en el aula y fracaso escolar* (pp. 94-108). CEU Ediciones.
<https://urv.on.worldcat.org/oclc/904342519>
- Usán Supervía, P., y Salavera Bordás, C. (2018). Motivación escolar, inteligencia emocional y rendimiento académico en estudiantes de educación secundaria obligatoria. *Actualidades en Psicología*, 32(125), 95-112.
<http://dx.doi.org/10.15517/ap.v32i125.32123>

9. Annexos

Annex I: rúbrica d'autoavaluació

Autoavaluació <u>Activitat X</u>:		
Nom i cognoms:		
Marca amb una X la resposta de cada criteri		
Criteri	SÍ 1 punt	NO 0 punts
He participat activament aportant idees i fent observacions al meu grup.		
He ajudat al meu company/a a que entengui millor els conceptes.		
He fet la meva feina amb responsabilitat.		
M'he reunit (o treballat a classe) amb el meu company/a de grup tal i com hem acordat.		
M'he adequat a cada nova situació i tasques que m'han estat assignades.		
Escolto i valoro les opinions del meu company/a.		
He argumentat les meves opinions.		
He estat motivat per realitzar l'activitat.		
He comprès tots els continguts de l'activitat.		
He preguntat al professor/a quan no he entès alguna tasca/concepte.		
Total punts		
Nota		

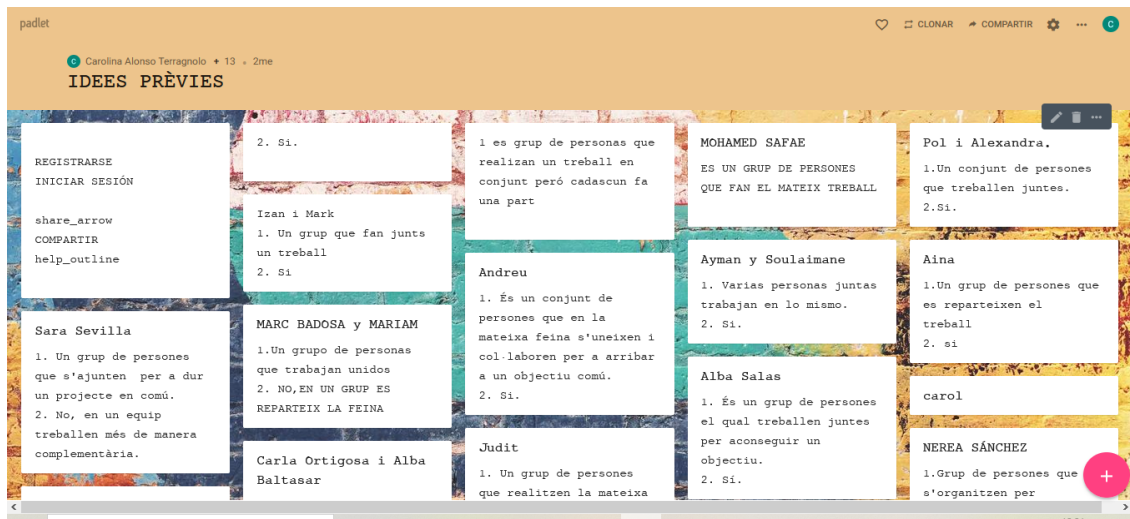
Annex II: Registre d'observació

	OBSERVACIÓ ALUMNES											
	Activitat X	Treballa les activitats	Participa fent preguntes	Entén el que es demana	Respón quan se li pregunta	Se li crida l'atenció	Molesta	Se'l veu motivat	Respecta el ritme del seu equip			
	NOM ALUMNES											
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												
21												
22												

Observació Alumnes	Data:
--------------------	-------

1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		

Annex III: Activitat d'idees prèvies Padlet

Annex IV: Rúbrica coavaluació

RÚBRICA COAVALUACIÓ INFOGRAFIA		NOM I COGNOM DEL COMPANY/A:			
ASPECTES	EXPERT	AVANÇAT	NOVELL	PRINCIPIANT	OBSERVACIONS
	10-9	8-7	6-5	4-1	
ORGANITZACIÓ	La infografia té una estructura molt clara. Té els 4 elements bàsics de les infografies (títol, cos, imatges i font). Equilibri perfecte entre text i imatge.	La infografia té una estructura clara. Té els 4 elements bàsics de les infografies (títol, cos, imatges i font). Bon equilibri entre text i imatge.	La infografia té una estructura poc clara. Falta algun dels 4 elements bàsics de les infografies (títol, cos, imatges i font). Poc equilibri entre text i imatge.	La infografia no té una estructura clara. Només presenta 1 o 2 elements bàsics de les infografies (títol, cos, imatges i font). No hi ha equilibri entre text i imatge.	
CONTINGUT	Les idees estan expressades amb total claredat.	Les idees estan expressades amb total claredat, però apareix algun error ortogràfic o gramatical.	Les idees no estan expressades amb suficient claredat, i/o apareixen 2 o 3 errors ortogràfics o gramaticals.	Les idees no estan expressades amb claredat, i/o apareixen més de 3 errors ortogràfics o gramaticals.	
DISSENY VISUAL	Atractiu a la vista, el disseny és simple i clar, el text és fàcil de llegir. Els colors faciliten molt la lectura.	Atractiu a la vista, el text és fàcil de llegir. Els colors faciliten la lectura.	El text és difícil de llegir a vegades.	El text és difícil de llegir, el disseny és agobiant i confús.	
Qualificació					

Annex V: Targetes de treball

Three cards for cooperative learning activities, each with a title, a situation description, and a question. The cards are labeled 'Situació 6', 'Situació 2', and 'Situació 1'.

Situació 6

Nom alumnes: _____

Grup o Equip de Treball?

Una empresa dedicada al sector serveis (cadena hotelera de la Costa Daurada), està valorant l'opció d'adquirir un altre establiment a la població de Calafell. Abans d'una inversió de tal magnitud, el Gerent de la cadena vol un informe detallat sobre la viabilitat de aquesta proposta.

Per elaborar l'informe, la Direcció de l'empresa compta amb un grup amb els millors especialistes en la matèria (**un especialista en finances, un especialista en estudis de mercats, una persona amb un llarga trajectòria en el sector turisme**). Aquestes 3 persones s'encarregaran de l'estudi de viabilitat del projecte que hauran de presentar a la Direcció i volen que el seu estudi sigui excel·lent, per tant cadascun aporta el seus coneixements i decideixen treballar de manera coordinada i amb una responsabilitat compartida entre tots 3. Prenen les decisions de manera consensuada.

Aquest grup de treball **és també un equip de treball?** Per què?

Situació 2

Nom alumnes: _____

Grup o Equip de Treball?

En una empresa dedicada al desenvolupament de les energies renovables **s'encarrega a una de les persones**, que fa les funcions de coordinació de projectes, que **presenti i dugui a terme un projecte** per a dissenyar i dirigir la instal·lació d'un hort d'energia solar. Aquesta persona **selecciona per desenvolupar el projecte als companys següents**:

- Una persona amb un caràcter molt fort.
- Una persona especialitzada en energies renovables.
- Una persona amb molta capacitat per resoldre situacions improvises.
- Una persona molt pràctica.

Aquest grup té llibertat per prendre decisions referents al desenvolupament del projecte. Cada membre aporta els seus coneixements per arribar al objectiu plantejat.

Aquest grup de treball **és també un equip de treball?** Per què?

Situació 1

Nom alumnes: _____

Grup o Equip de Treball?

El Departament Comercial d'una empresa forma un grup de cinc persones: una que exerceix de **cap de màrqueting i quatre tècnics de departament** (un per cada àrea: publicitat, planificació, vendes, nous productes) la funció del qual es abordar un projecte per llançar un nou producte.

El cap de màrqueting serà el responsable davant la Direcció de l'empresa; i deixa al grup total llibertat per a organitzar-se i desenvolupar les seves tasques. Allibera als membres de qualsevol altres feines i exigeix que es dediquin al projecte i el presentin en una data concreta. Treballen de manera coordinada, prenen decisions conjuntament i en són tots responsables del treball a desenvolupar el projecte.

Aquest grup de treball **és també un equip de treball?** Per què?

